

ДО: Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51 НАРОДНО
СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

18/17
24

ЗАКОНОДАТЕЛНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ: НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ
Парламентарна група ВЪЗРАЖДАНЕ

ПРЕДСТАВЛЯВАНА ОТ КОСТАДИН
КОСТАДИНОВ – председател на ПГ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Въз основа на правомощията ни за законодателна инициатива, дадени ни по чл.87, ал.1 от Конституцията на Република България и чл.70 ал.1, т.1 от временно действащия ПОДНС, внасяме изготвен от нас законопроект за изменение и допълнение на **Закона за българското гражданство**, заедно с мотиви към него и с предварителна оценка на въздействието.

Молим същият да бъде предоставен за разглеждане и гласуване по реда, посочен в Глава осма от ПОДНС.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Голороз Костадинов
Снежана Томова Рачева
Петър Николов Петров
Маргарита Иванова Мараева

Проект!

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКОТО ГРАЖДАНСТВО

Обн. ДВ. бр.136 от 18 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., доп. ДВ. бр.54 от 31 Май 2002г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.33 от 30 Април 2010г., изм. ДВ. бр.11 от 7 Февруари 2012г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.16 от 19 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.108 от 17 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.22 от 24 Март 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 27 Декември 2016г., доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г., изм. ДВ. бр.22 от 18 Март 2022г., изм. ДВ. бр.26 от 1 Април 2022г.

§1. В чл.12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал.1, т.3 се изменя по следния начин:

„3. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер от български или чужд национален съд в държавата му по произход, или съд в друга държава, ако лицето пребивава трайно там, и срещу него няма образувано наказателно производство в Република България или в държавата по произход и трайно пребиваване на лицето за такова престъпление, освен ако е реабилитирано;“

2. В ал.1, т.6 се изменя по следния начин:

„6. е освободено от досегашното си гражданство или ще бъде освободено от него към момента на придобиване на българско гражданство, като следва да представи документ за освобождаването от досегашното си гражданство в срок до две години след получаване на съобщението, че Съветът по гражданство към Министерството на правосъдието е одобрил молителя за даване на българско гражданство.“

§2. В Чл.15, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

След думата „*натурализация*“ се добавят думите „*по облекчен ред*“ и цифрата „5“ се заличава;

§3 В чл.16 досегашният текст става алинея първа, и се създава нова алинея втора със следния текст:

„(2) Натурализация по този член се извършва въз основа на мотивирано предложение, в което се посочва подробно изложение и обосновка на конкретни факти или данни за интереса на Република България от натурализация от лицето с оглед неговото бъдещо поведение или дейност, или на особените заслуги, които лицето има към Република България.“

§4 В чл.20 след края на изречението, вместо точка се поставя запетая и се добавя следния текст:

„*и ако лицето няма непогасени публични задължения*“.

Създават се нова алинея втора и трета, със следния текст:

„(2) Лицето по ал. 1 не се освобождава от българско гражданство, когато:

1. срещу него в Република България има образувано и неприключило наказателно производство от компетентен орган;
2. има непогасени финансови задължения към българската държава или към българско физическо или юридическо лице, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган.

(3) Обстоятелствата по ал. 2 се установяват по ред, предвиден в Наредбата за прилагането на глава пета.”

§5 В чл.22, се добавя нови точки пета, шеста, седма, осма, девета и десета със следния текст:

„5. Лицето доброволно е придобивло друго гражданство;

6. лицето е служило доброволно в чужди въоръжени сили и/или има поведение, нанасящо сериозен ущърб на жизненоважни интереси на българската държавата;

7. при липса на действителна трайна връзка между българската държава и гражданин, който постоянно пребивава в чужбина;

8. в случаите, в които, в които, преди детето да е навършило пълнолетие се установи, че то вече не отговаря на условията, предвидени в този закон, довели до придобиване *ex lege* на гражданството на държавата – страна по конвенцията;

9. Натурализацията се отменя и в случаите, когато са налице достатъчно данни, че бракът с български гражданин е бил сключен единствено с цел заобикаляне на законовите норми за придобиване на българско гражданство, както и в случаите, когато лицето с влязъл в сила съдебен акт лицето е признато за виновно за това, че публично проповядва или подбужда към насилие или омраза, или е извършило акт на насилие, свързан с омраза срещу Република България, българския народ или символите на българската държавност.

10. Натурализацията може да се отменя и в случаите, когато е установено, че лицето в продължение на пет години след придобиване на гражданството не е установило никакви трайни връзки с българската държава и се е възползвало от придобиването на българското гражданство единствено за заобикаляне на имиграционни режими и пребиваване в чужбина.“

§6 В чл.26, ал.1 след думите „възстановено по негова молба“ се добавя следния текст „по облекчен ред“;

В същата алинея първа, точка 1 текстът се изменя по следния начин:

„1. не е осъждано с влязло в сила присъда за умишлено престъпление от общ характер от български или чужд национален или международен съд, както и ако няма образувано наказателно производство срещу него“.

§7 В чл.29 алиеня 1, изречение второ в края му точката се премахва и се добавя следния текст: „и я изпраца не по-късно от два месеца след като е била внесена.“

Така текстът на алинея първа придобива следния вид:

„(1) Придобиване на българско гражданство по натурализация, освобождаване от българско гражданство и възстановяване на българско гражданство се извършва по молба на заинтересуваното лице, подадена лично в Министерството на правосъдието или в дипломатическото или консулското представителство на Република България. Дипломатическото или консулското представителство на Република България задължително дава мотивирано становище по молбата и я изпраща към Министерството на правосъдието не по-късно от два месеца, след като е била внесена.“

§8 В чл.32 се добавя нова алинея четвърта със следния текст:

„(4) Лице, което желае промяна на гражданството си, трябва да отговаря на условията за това, както към момента на подаване на молбата за промяна на гражданството, така и към момента на издаване на указ на Президента на Република България“.

§9 В чл.33 се създава нова ал. 5:

„(5) В случаите по чл. 22, ал. 1, т. 5 Съветът по гражданството изслушва лицето, за което е направено предложение за отмяна на натурализацията. При обективна невъзможност да присъства на заседанието лицето може да представи писмено становище по направеното предложение.“

3. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§10 В чл.35, текстът на алинея пета се изменя по следния начин:

„Непроизнасянето на министъра на правосъдието в сроковете по ал. 1 не представлява мълчалив отказ и наред с прекратяването на производството пред него подлежи на обжалване пред Административния съд - София област по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Съдът проверява само движението на производството и се произнася с определение, което е окончателно.“

§11 В чл.36, второто изречение се изменя по следния начин:

„Указът влиза в сила от датата на издаването му и се публикува в Държавен вестник.“

§12 В член 38 досегашният текст става алинея първа, като се добавя нова алинея втора със следния текст:

„С оглед защитата на държавните интереси, регистрите по т.1, т.3 и т.4 на предходната алинея са публични и със свободен достъп.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНО РАЗПОРЕДБИ

§13 В § 2, т.1 от Допълнителните разпоредби, текстът на тази точка се изменя по следния начин:

„1. "Лице от български произход" е лице, на което поне единият от възходящите е българин.“

§14 В параграф 1, т. 6 от Закона за чужденците в Република България текстът се изменя по следния начин:

„6. Лице от български произход“ е лице, на което поне единият от възходящите е българин.“

§15 В параграф 1, т. 9 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност текстът се изменя по следния начин:

„9. Лице от български произход“ е лице, на което поне единият от възходящите е българин.“

§16 В преходните и заключителните разпоредби на Закона за българите, живеещи извън Република България, параграф едно се изменя по следния начин:

„§1. По смисъла на този закон „лице от български произход“ е лице, на което поне единият от възходящите е българин.“

А досегашният параграф 1 става параграф 2 и следващите след него се преномерират съответно.

§17 Неприклучените до влизането в сила на този закон производства по Закона за българското гражданство се довършват по досегашния ред.

§18 В 3-месечен срок от влизането в сила на закона Министерът на правосъдието приема допълнения в Наредбата за прилагането на глава пета

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин То Дорев   Костадинов
Снежко Томов   Ангел
Петър Вилеонаев   Петров
Мargarита Иванова   Мараева

МОТИВИ КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКОТО ГРАЖДАНСТВО

Съгласно водената статистика на получаването на българско гражданство по натурализация, около 90% от заявителите получават българско гражданство на основание чл.15 ЗБГ – това са лица от български произход, с родител български гражданин или възходящ българин. Привличането на лица, които имат български произход да придобият българско гражданство и да се заселят трайно у нас, като ефект подобрява демографската картина занаяпред и е средство за борба с демографската катастрофа.

Обстоятелството, че от 1999г. досега са направени около 20 изменения и допълнения на Закона за българското гражданство води до извода, че тази правна уредба все още има необходимост от прецизиране съобразно водената политика от Република България относно начините за придобиване на българско гражданство чрез натурализация. А именно правната уредба на закона за българското гражданство налага прецизиране в няколко насоки:

- По отношение на чистото съдебно минало на заявителя, налице е необходимост изрично в закона, а не в подзаконова нормативна уредба да бъде установено такова обстоятелство и касателно държавата му на произход, респективно държавата на пребиваване (ако той пребивава трайно в друга държава).

- Също така следва да отпадне едно съществено ограничение, което съществува до момента за желаещите да кандидатстват за получаване на българско гражданство на основание своя български произход. При сегашната уредба следваше техният възходящ да е починал като български гражданин. Съществуват хипотези обаче, при които той може да е бил задължен да се откаже от българското си гражданство съгласно законодателството на друга държава, чието гражданство впоследствие е приел. Това не променя неговия български етнически произход и респективно би следвало неговите низходящи да имат възможността да получат българско гражданство на основание българския произход на техния възходящ.

- На следващо място, владенето на българския език е не само право, но и задължение на всеки български гражданин, съобразно разпоредбите на Конституцията на Република България. Той е и абсолютно основание за успешна интеграция в българското общество. Затова би следвало във всички случаи на натурализация, владенето на български език да бъде необходимо и задължително условие, а не само в някои от случаите на придобиване на гражданство.

- Необходимо е и да се прецизира възможността за получаване на българско гражданство чрез натурализация в случаите, когато българската държава има интерес от това или когато лицето има особено заслуги към нея, с оглед да се избегне всякаква възможност за субективизъм.

- Касателно промените във фактите и обстоятелствата, касаещи заявителя, то следва да се отбележи, че производството по натурализация средно трае около две години. В този период могат да настъпят различни промени в правното и фактическото положение на молителя – извършено престъпление от общ характер и образувано досъдебно производство, съдебен статус, заплаха за националната сигурност, религиозна радикализация, развод с български гражданин и др. Затова следва да се посочи изрично, че кандидатът за българско гражданство по натурализация следва да отговаря на законовите изисквания и към момента на издаване на указа за българско гражданство. Най-малкото това трябва да е декларативно посочено в закона, за да действа предупредително спрямо заявителите в насока да не правят промени в обстоятелствата, които веднъж са заявили и декларирали, в периода до издаването на Указа от Президента.

- При прекратяването на българското гражданство е редно да бъдат прекратени и всички правоотношения свързани със задължения към фиска или към български физически или юридически лица, с оглед нуждата от приоритетна защита на държавния интерес пред интереса на лицето, желаещо да се откаже от своето българско гражданство доброволно.

- Необходимо е също така да бъде създадена правна сигурност в болшинството от случаите, в които подадените заявления не биват разглеждани в срок и по тях няма произнасяне в срок с отправяне на предложение от страна на министъра на правосъдието. Това не бива да бъде приравнявано на мълчалив отказ (каквато е най-новата практика на Върховния административен съд по адм.дело No.8540/2022г.), тъй като впоследствие това наличие на формиран мълчалив отказ би припятствало въобще възможност за произнасяне по преписката. Също така не би следвало да важат и кратките едномесечни срокове за обжалване на подобен мълчалив отказ по съдебен ред.

- С оглед защитата на българския национален интерес срещу чужденци, получили българско гражданство по натурализация, които в същото време уронват престижа на българската държавност, следва регистрите по чл.38 да бъдат публични и със свободен достъп.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов
Снежана Томова Иванова
Петър Николов Петров
Маргарита Иванова Иванова

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
БЪЛГАРСКОТО ГРАЖДАНСТВО**

Заинтересовани групи:

Всички български граждани и всички лица, желаещи да получат българско гражданство чрез натурализация.

Ефект и пряк резултат от законодателната промяна:

Привличането на лица, които имат български произход, да придобият българско гражданство и да се заселят трайно у нас, като ефект ще подобри демографската картина занаяпред и е средство за борба с демографската катастрофа в страната.

Прецизирането на определението за лице от български произход ще предотврати всякаква възможност за интерпретация или разширително тълкуване. На следващо място ще позволи на лица, чиито възходящ или възходящ са или са били българи (дядовци, баби, пра-дядовци, пра-баби и т.н.), да кандидатстват и да получат българско гражданство на основание български произход.

Чрез въвеждането на изпит за владеене на официалния език ще бъдат улеснени в последствие лицата, които придобиват българско гражданство да се интегрират пълноценно в страната при обучение, работа и обществен живот.

Въвеждането на изискване за задължително погасяване на задължения към държавата и към български физически или юридически лица, като условие за освобождаване от българско гражданство ще защити по-добре интереса на държавата в случаите, в които едно лице желае да прекъсне връзката си с нея.

Пряк резултат от изискването заявителят да отговаря на изискванията както при подаване на молбата, така и към момента на издаване на указа, ще доведе до една устойчивост в производството по натурализация.

Въвеждането на изискване за установяване на трайни връзки с българската държава след получаване на натурализацията, респективно за възможност за нейната отмяна, ако такива въобще не са били изградени в петгодишен период след придобиването на българско гражданство, а то е било използвано единствено за пребиваване в чужбина, ще защити по-добре националния интерес касателно натурализирането на чужденци.

Публичността на регистрите по чл.38 ЗБГ ще доведе до многократно по-добра защита на държавния интерес срещу уронване на нейния престиж от лица, получили българско гражданство по натурализация.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов
Светко Томов Анел
Петър Михаел Петров

Reapropria Albellas Paracas